

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 25.09.2023 § 310

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 310

Talousarviomuutoksia vuoden 2023 talousarvioon KV

99/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Controller Maija Laine p. 044 716 1433

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä perusteluosassa esitetyt konsernipalvelujen nimike- sekä hyväksymisoikeusmuutokset.

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot, yli-/alijäämä (ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita) sekä verot ja

valtionosuudet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.10.2023 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualue

Vähennetään konsernipalvelut-vastuualueen menoja 2,86 milj. euroa perustuen järjestelyvaraerävarauksen purkamiseen sekä velvoiteautopaikkoihin varatun määrärahan siirtämiseen investointeihin. Menojen vähennyksessä on huomioitu myös Lahden Terveystalo Oy:n vastikemaksujen poistuminen sekä ICT-menojen alittuminen.

Vähennetään elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen, elinvoimapalvelut menoja 1,20 milj. euroa strategisten kehittämishankkeiden ja projektitoiminnan osalta.

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen, työllisyyspalvelut menoja 2,00 milj. euroa perustuen vaikeutuneisiin työllistämistoimiin ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteeseen.

Vähennetään käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloja 2,00 milj. euroa. Työterveys Wellamon omistajien yhteisesti kilpailuttamaan työterveyspalvelujen hankintaan ja yhtiön osakekannan myyntiin ei saatu yhtään tarjousta määräaikaan mennessä ja hankinta keskeytettiin. Lahden kaupunki on käynnistänyt uuden kilpailutuksen valmistelun, johon ei liity yhtiön osakekannan kilpailutusta.

Lisätään Lahden Tilakeskus -taseyksikön tuloja 8,23 milj. euroa perustuen

kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin. Vähennetään menoja 4,61 milj. euroa perustuen Jalmarin myynnistä johtuvien poistojen, rahoituskulujen sekä ylläpidon kustannusten pienenemiseen. Muutokset päivitetään myös tilakeskuksen tulos- ja rahoituslaskelmiin.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta 12,9 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- konsernipalvelut-vastuualue määräraha 43 651 300 euroa
- elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, elinvoimapalvelut toimintakate -10 413 300 euroa
- elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, työllisyyspalvelut toimintakate -26 744 200 euroa
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloarvio 3 120 000 euroa (ei kaupunginvaltuuston nähden sitova)
- Lahden Tilakeskus -taseyksikkö, tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita -2 387 600 euroa

Sivistyksen palvelualue

Lisätään sivistyksen palvelualueen menoja yhteensä 4,06 milj. euroa, perustuen keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä). Vähennetään sivistyksen palvelualueen tuloja yhteensä 0,85 milj. euroa, perustuen lasten ja nuorten kasvu vastualueen tulojen vähennykseen 1,00 milj. euroa 1.3.2023 voimaantulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi. Lisäksi lisätään Lahden kaupunginorkesterin tuloja 0,06 milj. euroa ja Lahden kaupunginteatterin tuloja 0,09 milj. euroa perustuen

palkkaratkaisusta johtuvaan kaupungin sisäisen avustuksen lisäämiseen.

Sivistyksen palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä 4,91 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

-Palvelualueen yhteiskustannukset -vastuualue toimintakate -1 011 200 euroa

-Lasten ja nuorten kasvun vastuualue tuloarvio 8 052 300 euroa

-Lasten ja nuorten kasvun vastuualue määräraha 208 922 800 euroa

-Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen määräraha 19 817 800 euroa

-Osallisuuden ja tiedon vastuualue, Wellamo-opisto toimintakate

-2 974 700 euroa

-Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus määräraha 9 225 000 euroa

-Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, liikunta ja kulttuuri määräraha

32 747 800 euroa

-Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kaupunginmuseo toimintakate

-6 464 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätään kaupunkiympäristön palvelualueen tuloja 0,80 milj. euroa ja vähennetään menoja 0,69 milj. euroa johtuen keväällä 2023 täsmentyneiden palkkaratkaisujen vaikutuksesta, kunnossapidon kustannusten ylityksestä ja Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta yhteensä 1,49 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastualueet yhteensä tuloarvio 25 983 100 euroa
- kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastualueet yhteensä määräraha 37 507 500 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään kunnan verotuloarvioon 9,99 milj. euroa, yhteisöverotuloarvioon 2,30 milj. euroa ja kiinteistötuloveroarvioon 1,15 milj. euroa perustuen myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan verotulojen tuloarvio paranee 13,45 milj. euroa. Muutoksen jälkeen verotuloarvio on 299 700 000 euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioihin 2,93 milj. euroa perustuen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksiin. Muutoksen jälkeen valtionosuusarvio on 90 305 600 euroa.

Investointiosan muutosesitykset

Lisätään talonrakennusinvestointien tuloja 25,14 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 36 914 000 euroa.

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointien tuloja 0,51 milj. euroa perustuen valtion myöntämään tukeen Mytjäisten alikulkuhankkeelle. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 1 710 700 euroa.

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointien menoja 9,68 milj. euroa

perustuen Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämiseen investointeihin, Lahden eteläisen kehätien vuosisirahituksen tarkentumiseen, Pippo-Kujalan tontin esirakentamisen kustannuksiin ja yleisten alueiden valaistusverkon ostamiseen.

Lisätään irtaimen omaisuuden investointien menoja 0,53 milj. euroa perustuen kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamiseen.

Vähennetään arvopaperien ja osuuksien investointien tuloja 2,00 milj. euroa perustuen työterveys Wellamon osakkeiden myyntiodotuksen peruuntumiseen. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 0,00 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- irtaimen omaisuuden investointimenot 7 975 000 euroa
- julkisen käyttöomaisuuden investointimenot 45 693 300 euroa

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Vuoden 2023 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Palkkamäärärahojen lisäysetsitykset perustuvat keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä), joista on tullut päätökset kaupunginvaltuuston 28.11.2022 § 127 päättämän talousarvion jälkeen. Kunta-alan virka- ja työehtosopimuksista on päätetty kesäkuussa 2022 ja ne ovat voimassa 30.4.2025 asti. Sopimukset sisälsivät päätöksiä, joiden mukaan osa korotuksista täsmentyi vasta vuonna 2023 verrokkialojen

sopimus päätösten mukaisesti (ns. perälauta). Lisäksi sopimukset sisälsivät päätöksen paikallisesti päätettävistä järjestelyistä. Talousarvion valmistelussa varauduttiin vuonna 2023 tiedossa oleviin tuleviin palkkaratkaisuihin ja varattiin niitä varten kaupunkitasoinen määräraha konsernipalveluille. Talousarvion muutoksessa esitetään niiden kohdentamista toteutuman mukaan palvelualueille.

Esitetyt käyttötalouden muutokset lisäävät toimintatuloja 6,17 milj. euroa ja vähentävät toimintamenoja 0,61 milj. euroa. Muutokset parantavat toimintakatetta 6,78 milj. euroa. Esitetyt muutokset lisäävät verorahoituksen arviota 16,38 milj. euroa ja parantavat vuosikatetta 23,16 milj. euroa. Esitetyt muutokset vähentävät poistotason arviota 1,69 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos paranee 24,85 milj. euroa.

Käyttötalousosa

Konsernihallinnon palvelualue

Konsernipalvelut: Järjestelyvaraerävarauksen purkaminen

Esitetään vähennettävän konsernipalvelujen menoja 1,54 milj. euroa.

Talousarvion valmistelussa varauduttiin vuonna 2023 tuleviin palkkaratkaisuihin ja varattiin niitä varten kaupunkitasoinen määräraha konsernipalveluille. Talousarvion muutoksessa esitetään niiden kohdentamista toteutuman mukaan palvelualueille.

Konsernipalvelut: Kaupungintalon velvoiteautopaikat investoinneiksi

Esitetään vähennettävän konsernipalvelujen menoja 0,53 milj. euroa.

Kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varattiin määräraha käyttötalouteen konsernipalvelut-vastuualueelle. Velvoitemaksut tulee kuitenkin kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 136 velvoitemaksujen käsittelystä kunnan kirjanpidossa mukaan kirjata

pitkävaikutteisiin menoihin. Määrärahaa esitetään siirrettäväksi investointeihin.

Konsernipalvelut: Lahden Terveystalon vastikkeet ja ICT-menot

Esitetään vähennettävän konsernipalvelujen menoja 0,80 milj. euroa. Vuoden 2023 talousarviossa varauduttiin Lahden Terveystalon vastikkeiden maksamiseen 0,44 milj. eurolla, mutta ne eivät toteudu. ICT-menoja jää laaditun ennusteen mukaan toteutumatta 0,36 milj. euroa. Toiminnan säästöillä voidaan kattaa elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen menojen lisäystä.

Elinvoimapalvelut: Strategiset kehittämishankkeet ja projektitoiminta

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 11.9.2023 § 68 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että elinvoimapalvelujen menoja vähennetään 1,20 milj. euroa strategisten kehittämishankkeiden ja projektitoiminnan vuoksi.

Työllisyyspalvelut: Työmarkkinatuen kuntaosuus ja toiminnan säästöt

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 11.9.2023 § 68 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että työllisyyspalvelujen menoja lisätään 2,00 milj. euroa vaikeutuneiden työllistämistoimien ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteen vuoksi.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot: Työterveyshuollon kilpailutus

Esitetään vähennettävän tuloja 2,00 milj. euroa. Työterveys Wellamon omistajien yhteisesti kilpailuttamaan työterveyspalvelujen hankintaan ja yhtiön osakekannan myyntiin ei saatu yhtään tarjousta määräaikaan mennessä ja hankinta keskeytettiin. Lahden kaupunki on käynnistänyt uuden kilpailutuksen valmistelun, johon ei liity yhtiön osakekannan

kilpailutusta. Muutos vaikuttaa myös arvopaperien ja osuuksien investointien tuloarvioon.

Lahden Tilakeskus, myyntituotot ja toiminnan säästöt

Konserni- ja tilajaosto päätti 11.9.2023 § 80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden Tilakeskuksen tuloja lisätään 8,23 milj. euroa ja menoja vähennetään 4,61 milj. euroa kuntoutussairaala Jalmarin myynnin sekä poistojen, rahoituskulujen sekä ylläpidon vähenemisen vuoksi.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 12.9.2023 § 77 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sivistyslautakunnan alaisten yksiköiden menoja lisätään yhteensä 3,57 milj. euroa ja tuloja vähennetään 1,0 milj. euroa. Menojen lisäys perustuu keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä), joista on tullut päätöksen kaupunginvaltuuston 28.11.2022 §127 päättämän talousarvion jälkeen. Tuloarvion vähennys johtuu varhaiskasvatuksen 1.3.2023 voimaan tulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 13.9.2023 § 70 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan alaisten yksiköiden menoja lisätään yhteensä 0,35 milj. euroa. Menojen lisäys perustuu keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä), joista on tullut päätöksen kaupunginvaltuuston 28.11.2022 §127 päättämän talousarvion jälkeen.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.9.2023 § 81 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä sitovuuden tuloja lisäävät 0,80 milj. euroa ja menoja vähennetään 0,69 milj. euroa johtuen keväällä 2023 täsmennyneiden palkkaratkaisujen vaikutuksesta, kunnossapidon kustannuksien ylityksestä ja Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot

Vuoden 2023 verotulot ovat kehittyneet ennakoitua paremmin. Kunnallisveroennusteeseen vaikuttaa merkittävimmin palkkasumman kehitys ja ennustettu positiivinen verovuoden 2022 valmistumisen oikaisu marraskuussa. Kunnallisveron ja yhteisöveron ennusteet perustuvat Kuntaliiton viimeisimpään ennusteeseen, jossa on huomioitu valtionvarainministeriön kesällä julkaistu taloudellisen katsauksen verotuloarvio, sekä kertyneisiin tilityksiin. Kiinteistöverotuloennusteeseen on vaikuttanut rakennuskustannusindeksin nousu, minkä myötä rakennusten verotusarvot ovat kasvaneet. Kaupunginvaltuusto päätti 12.6.2023 § 60 verotuloarvioiden maltillisesta korottamisesta. Uusien ennusteiden ja tilitysten perusteella lisätään kunnallisverotuloarviota (kunnan tuloveroarviota) 9,99 milj. euroa, yhteisöverotuloarviota 2,30 milj. euroa ja kiinteistöverotuloarviota 1,15 milj., kokonaisvaikutus 13,45 milj. euroa.

Valtionosuudet

Kaupunginhallitus päätti 6.3.2023 § 74 hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuuspäätökseen vuodelle 2023. OKM

on päättänyt 27.7.2023 uudelleen Lahden kaupungin vuoden 2023 valtionosuuksista ja päätös korvaa kokonaan aiemmin 30.12.2022 tehdyn päätöksen. Oikaistaan OKM:n valtionosuusarvio vastaamaan OKM:n päätöstä, jonka tulosvaikutus Lahden kaupungille on 0,32 milj. euroa. Samalla oikaistaan valtionosuustuloarviot vastaamaan valtiovarainministeriön 29.12.2022 tekemää valtionosuuspäätöstä, tulosvaikutus 2,61 milj. euroa. Kokonaisvaikutus tulokseen 2,93 milj. euroa.

Investointiosa

Talonrakennus

Esitetään lisättäväksi talonrakennusinvestointien tuloja 25,14 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin.

Julkinen käyttöomaisuus

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.9.2023 § 81 esittää, että julkisen käyttöomaisuuden investointituloja lisätään 0,51 milj. euroa ja investointimenoja 9,68 milj. euroa johtuen valtion tuesta Mytäjäisten alikulkuhankkeelle, Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin, Lahden eteläisen kehätien vuosirahoituksen tarkentumisesta, Pippo-Kujalan tontin esirakentamisen kustannuksista ja yleisten alueiden valaistusverkon ostamisesta.

Irtain omaisuus

Esitetään lisättäväksi irtaimeen omaisuuden menoja 0,53 milj. euroa perustuen kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamisen. Autopaikkojen ostamiseen varattiin määrärahaa käyttötalouteen, mutta ne tulee kirjata kirjanpidossa investointeihin pitkävaikutteisiksi menoiksi. Investointi kohdistuu konsernihallinnon palvelualueelle, minkä vuoksi se

tulee kohdistaa irtaimen omaisuuteen eikä julkiseen käyttöomaisuuteen, jonka käytöstä päättää kaupunkiympäristölautakunta.

Arvopaperit ja osuudet

Esitetään vähennettäväksi arvopaperien ja osuuksien investointien tuloja 2,00 milj. euroa perustuen työterveys Wellamon osakkeiden myyntiodotuksen peruuntumiseen.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1 ja päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma liitteessä 2.

Konsernihallinnon palvelualueen käyttösuunnitelman muutos

Konsernipalvelujohtaja on päätöksellään 3.4.2023 § 5 muuttanut kaupunginsihteerin nimikkeeksi hallintojohtajan ja kaupunginlakimiehen nimikkeeksi lakiasiaintohtajan. Tehtävien nimikemuutos päivitetään käyttösuunnitelmaan niille tulosityksiköille ja kustannuspaikoille, joissa em. tehtäville on määrätty hyväksymis- tai varahyväksymisoikeuksia. Tehtävien nimikemuutokset eivät vaikuta aiemmin päätettyihin hyväksymisoikeuksiin.

Sisäinen tarkastus on ulkoistettu ja kustannuspaikan hyväksymisoikeudet on siksi päivitettävä vastaamaan tilannetta. Tulosityksikön 10101001 Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus kustannuspaikan 101010018 Sisäinen tarkastus hyväksyjäksi muutetaan kaupunginjohtaja ja varahyväksyjäksi konsernipalvelujohtaja. Samalla hyväksymisoikeuksista poistetaan tarpeettomana kohta konsernitarkastajan henkilökohtaisista laskuista.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimus käyttösuunnitelmamuutoksen osalta

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 25.09.2023 § 310

Muutoksenhakukielto talousarviomuutoksen osalta

Toimenpiteet

Kh: Kv talousarviomuutosten osalta;

ote: konsernipalvelut/talousoalvelut, TALVEA Julkishallinnon Palvelut

Oy/Jukka Vuorio

Kv: ote konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue,

kaupunkiympäristön palvelualue, TALVEA Julkishallinnon Palvelut

Oy/Jukka Vuorio, talousoalvelut